

Sygn. akt VI U 1452/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2022 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 29 września 2021 r., znak: (...)

w sprawie: A. G.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

1/ zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 29 września 2021 roku w ten sposób, że ubezpieczony ma prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2021 roku do 31 lipca 2024 roku.

2/ stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 1452/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 września 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 107 i 14 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 3 sierpnia 2021r. odmówił ubezpieczonemu A. G. prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy .

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony A. G. podnosząc, iż stan jego zdrowia mimo systematycznej farmakoterapii i specjalistycznej rehabilitacji nie uległ poprawie – nie jest w stanie podjąć pracy w wyuczonym zawodzie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, wskazując ponownie na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, którym nie stwierdzono całkowitej niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. G. ma (...) lat, z zawodu jest mechanikiem – kierowcą pojazdów samochodowych. Na swojej drodze zawodowej od 1985 r. przez cały czas - do 2019 r. – wykonywał prace mechanika samochodowego . Prowadził własną działalność gospodarczą w postaci warsztatu samochodowego w ramach której okresowo zatrudniał 1 - 2 mechaników i w którym praktykę odbywało wielu uczniów. Przedmiotową działalność zakończył z uwagi na schorzenie onkologiczne (zachorował w 2017 r.) . Obecnie (od 2019 r.) ubezpieczony pracuje w Zespole Szkół (...) jako nauczyciel nauki zawodu w faktycznym wymiarze 18 godzin (przy pensum wynoszącym 20 godzin). Na obniżenie realnej liczby godzin pracy wyraziła zgodę dyrekcja szkoły kierując się jego stanem zdrowia. W/w- ny świadczy pracę 3 dni w tygodniu po 6 godzin. Sprowadza się do nauki uczniów do wykonywania pracy w zawodzie mechanika – ich instruowaniu i nadzorowaniu praktyk. Z uwagi na stan zdrowia (pojawiającą się opuchlizną po usunięciu węzłów chłonnych , nietrzymanie moczu – zacewnikowanie i używanie worka urologicznego , ograniczoną siłę , ból wywoływany ruchem) w/w- ny nie wykonuje jakichkolwiek czynności fizycznych, za wyjątkiem przemieszczania się (jak to określił „ pracuje wyłącznie głosem „). Odwołujący się ma orzeczoną umiarkowaną stopień niepełnosprawności. Pozostaje pacjentem opieki paliatywnej .

/ dowód : zeznania ubezpieczonego – zapis AV k. 78 akt sprawy /

Ubezpieczony korzystał z prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 30 września 2021r. W dniu 29 września 2021r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres. Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 3 sierpnia 2021r. ustaliła jedynie częściową niezdolność do pracy ubezpieczonego. Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 31 lipca 2024 r.

/ bezsporne – dokumentacja ZUS /

Obecnie rozpoznaje się u ubezpieczonego nowotwór złośliwy gruczołu krokowego – stan po prostatektomii radykalnej, uzupełniającej radioterapii i hormonoterapii. W/w- ny cierpi na nietrzymanie moczu i zaburzenia depresyjne. Z tego powodu pozostaje całkowicie niezdolny do pracy. .

/ dowód : opinia biegłego onkologa k. 17 – 22 , opinia psychiatry i psychologa k. 32 – 34 akt sprawy /

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach rentowych ZUS, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu , a przede wszystkim na podstawie opinii biegłych . Dowód z opinii biegłych, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex nr 77046). Biorąc pod uwagę przedstawione kryteria należy stwierdzić, że przeprowadzony dowód z opinii biegłych (onkologa oraz psychiatry i psychologa) jest w pełni przydatny dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Biegli wydali opinię po gruntownej analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację lekarską i wywiad z ubezpieczonym, przeprowadzili również badanie przedmiotowe. Wnioski opinii omówiono , sformułowane zostały w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało przekonująco i logicznie uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Biegli są doświadczonymi specjalistami z dziedzin medycyny, które odpowiadają schorzeniom ubezpieczonego (onkolog, psychiatra , psycholog) , a poziom ich wiedzy i treść orzeczenia pozwalają uznać ostateczną konkluzję biegłych za trafną. Zastrzeżenia ZUS sąd uznaje za bezprzedmiotową polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłych. Okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego (w warunkach ograniczeń wywołanych stanem zdrowia - w obniżonym wymiarze czasu pracy, przy niemożności wykonywania jakiegokolwiek wysiłku fizycznego , znacząco ograniczonej sile fizycznej niezbędnej chociażby do demonstrowania czynności uczniom) nie zmienia faktu, iż wymaga on ochrony od pracy.

To jedynie jego wola (zajęcia się czymś) i traktowanie pracy jako terapii pozwala mu wykonywać (siłą rzeczy w ograniczonym zakresie) obowiązki nauczyciela nauki zawodu. Nawet dla laika wydaje się oczywistym, iż wykonywanie tej pracy podlega znaczącym ograniczeniom z uwagi na dolegliwości bólowe, dysfunkcję ruchową i problemy z nietrzymaniem moczu. Ubezpieczony nie jest w stanie wykonywać jakichkolwiek czynności wymagających wysiłku (ogranicza się do pracy głosem, nie mogąc nawet zademonstrować określonych prac), tym samym nie sposób mówić o pełnowymiarowym wykonywaniu przezeń pracy nauczyciela zawodu mechanika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako „ustawa”) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy; ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (ust. 1). **Art. 107 stanowi, iż prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.** W niniejszej sprawie poza sporem pozostawały okoliczności dotyczące spełnienia przez ubezpieczonego warunków określonych w punktach 2 i 3 ustępu 1 powołanego przepisu. Kwestią sporną natomiast stał się sam stopień niezdolności ubezpieczonego do pracy. W myśl art. 12 ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1). Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2). Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Zgodnie natomiast z treścią art. 13 ust. 1 ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1); możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2). Jak wskazano już powyżej, ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych. W niniejszej sprawie, co ponownie należy podkreślić, biegły onkolog, a także zespół biegłych w składzie psychiatra i psycholog w opiniach uznanych przez sąd za miarodajne wskazali, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia pozbawiają go całkowicie zdolności do wykonywania pracy. Przy ocenie niezdolności do pracy w myśl art. 12 ustawy emerytalnej o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (tak SN w wyrokach z dnia 9 stycznia 2002 r., II UKN 701/00, Lex nr 559961; z dnia 8 maja 2008 r., I UK 356/07, OSNP 2009/17-18/238; z dnia 13 października 2009 r., II UK 106/09, Lex nr 558589 i postanowieniu z dnia 3 września 2008 r., I UK 86/08, Lex nr 565996). Samo naruszenie sprawności organizmu ustalone na podstawie wiadomości specjalnych przez biegłych sądowych nie daje jeszcze możliwości stwierdzenia niezdolności do pracy, jednak wskazuje na podstawową przesłankę prawa do renty – stan zdrowia ubezpieczonego. Ten w przypadku ubezpieczonego nie uległ poprawie w stosunku do okresu poprzedniego i nadal skutkuje jego całkowitą niezdolnością do pracy. Ubezpieczony zmagają się z opuchlizną, dolegliwościami bólowymi, nietrzymaniem moczu (co wymaga cewnikowania) oraz związanymi z chorobą onkologiczną i jej następstwami schorzeniami natury psychicznej. Biegła onkolog jednoznacznie wskazała, iż „możliwość dalszej kontynuacji pracy zawodowej w charakterze nauczyciela wymaga oceny specjalisty z dziedziny

psychiatrii , szczególnie z uwagi na leczenie ubezpieczonego w Poradni Zdrowia Psychicznego i przyjmowanie leków opioidowych, i dalej „ ... natomiast niezdolność do pracy nie jest zakazem pracy i jeżeli nie istnieją przeciwwskazania psychiatryczne do pracy w charakterze nauczyciela , to wnioskodawca może nadal pracować w szkole , gdzie stworzono da niego / zgodnie z wywiadem / dogodne warunki pracy, a aktywność zawodowa przynosi mu dużo satysfakcji „ (opinia k. 20 i 22 akt sprawy) . Biegli psychiatra i psycholog wskazali, iż aktualnie ubezpieczony jest zdolny do podjęcia pracy głównie w warunkach chronionych (k. 34 v akt sprawy) .

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2. k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Sąd orzekł o odpowiedzialności organu rentowego, albowiem biegli dysponowali tym samym materiałem dowodowym, jakim dysponował pozwany organ rentowy na etapie postępowania administracyjnego (w tym orzeczniczego). Gdyby nie wadliwa ocena stanu zdrowia ubezpieczonego i jego przekładania się na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej na otwartym rynku pracy, nie byłoby potrzeby inicjowania postępowania sądowego.

Sędzia Maciej Flinik